

Vec C-356/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

3. máj 2019

Vnútroštátny súd:

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

16. apríl 2019

Žalobkyňa:

Delfly sp. z o.o.

Žalovaná:

Travel Service Polska sp. z o.o.

PRACOVNÝ DOKUMENT

[omissis]

ROZHODNUTIE

Vo Varšave 16. apríla 2019

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XV Wydział Gospodarczy (Okresný súd pre hlavné mesto Varšavu vo Varšave, XV. senát pre hospodárske veci, Poľsko) [omissis]

[omissis] [konajúci sudca]

po tom, čo

[omissis] [údaje o pojednávaní] 16. apríla 2019

prejednal vec, ktorej predmetom je žaloba spoločnosti Delfly sp. z o.o. so sídlom vo Varšave

proti spoločnosti Travel Service sp. z o.o. so sídlom vo Varšave

o zaplatenie,

v súvislosti s prerušením konania

rozhodol:

1. Súdnemu dvoru Európskej únie sa kladú nasledujúce prejudiciálne otázky:

(prvá otázka)

Má sa článok 7 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10), vykladať v tom zmysle, že v tomto ustanovení je upravený nielen rozsah povinnosti vyplatiť náhradu, ale aj spôsob splnenia tejto povinnosti?

(druhá otázka)

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, môže sa cestujúci alebo jeho právny nástupca účinne domáhať vyplatenia sumy zodpovedajúcej sume 400 eur v inej mene, najmä v národnej mene platnej v mieste bydliska cestujúceho na zrušenom alebo omeškanom lete?

(tretia otázka)

V prípade kladnej odpovede na druhú otázku, podľa akých kritérií sa má určiť mena, v ktorej môže cestujúci alebo jeho právny nástupca žiadať vyplatenie náhrady, a aký výmenný kurz sa má použiť?

(štvrtá otázka)

Odporuje článku 7 ods. 1 alebo iným ustanoveniam nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004 uplatňovanie takých ustanovení vnútroštátneho práva o plnení záväzkov, z ktorých vyplýva, že žaloba cestujúceho alebo jeho právneho nástupcu sa zamietne len preto, lebo pohľadávka bola nesprávne vyčíslená v národnej mene platnej v mieste bydliska cestujúceho a nie v eurách podľa článku 7 ods. 1 nariadenia?

2. Konanie sa prerušuje [*omissis*].

ODÔVODNENIE

[*omissis*] [úvahy o vnútroštátnych procesných predpisoch týkajúcich sa návrhu na začatie prejudiciálneho konania]¹

[*omissis*] [zopakovanie obsahu prvej strany]

3. Predmet sporu a skutkový stav

3.1. V občianskoprávnom spore vedenom na Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy (Okresný súd pre hlavné mesto Varšavu) vznikla potreba položiť vyššie uvedené prejudiciálne otázky. Žalobkyňa Delfly spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie (spoločnosť s ručením obmedzením so sídlom vo Varšave) navrhla uložiť žalovanej Travel Service Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie (spoločnosť s ručením obmedzením so sídlom vo Varšave) povinnosť zaplatiť 1 698,64 PLN, čo podľa výmenného kurzu Poľskej národnej banky platného v deň podania žaloby zodpovedá 400 eurám. Žalobkyňa uviedla, že na základe postúpenia pohľadávky cestujúcej, pani X, nadobudla pohľadávku na zaplatenie sumy 400 eur v súvislosti s omeškaním letu z miesta A do miesta B založenú na článku 7 ods. 1 nariadenia (ES) č. 261/2004 [*omissis*]. Žalovaná navrhuje zamietnuť žalobu a namieta okrem iného nesprávne určenie meny pohľadávky, čo má podľa vnútroštátneho práva za následok zamietnutie žaloby.

3.2. Skutkové okolnosti prejednávanej veci sú nesporné. X cestovala 23. júla 2017 letom, ktorý uskutočnil žalovaný letecký dopravca, z miesta A nachádzajúceho sa v tretej krajine do miesta B nachádzajúceho sa v Poľskej republike. Mala platnú rezerváciu a v určenom čase sa dostavila

¹ Poznámka prekladateľa: v origináli sa strany počítajú od strany 3 (ktorá zodpovedá strane 1 samotného návrhu na začatie prejudiciálneho konania).

na odbavenie. Let meškal viac ako tri hodiny. Nebolo zistené, že by cestujúca v treťom štáte dostala protislužbu alebo náhradu a pomoc v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 261/2004 [omissis]. Dňa 27. júla 2017 previedla X pohľadávku na vyplatenie náhrady z dôvodu omeškania letu na žalobkyňu.

4. Vnútroštátne právne predpisy a judikatúra súdov

- 4.1. Kodeks postępowania cywilnego (Občiansky súdny poriadok) zo 17. novembra 1964 (Dz. U. 2018, položka 1360, v znení neskorších predpisov) v § 321 ods. 1 stanovuje, že súd nemôže rozhodnúť o predmete, ktorý nebol súčasťou žalobného návrhu, a nemôže priznať nič, čo ide nad rámec žalobného návrhu.
- 4.2. Kodeks postępowania cywilnego (Občiansky súdny poriadok) v § 505 bode 1 stanovuje, že vo veciach, ktoré sa týkajú nárokov zo zmlúv patriacich do pôsobnosti okresných súdov, sa uplatnia ustanovenia o zjednodušenom konaní..., ak hodnota sporu neprekračuje dvadsaťtisíc PLN...
- 4.3. § 505⁴ ods. 1 prvá veta občianskeho súdneho poriadku, ktorý sa týka zjednodušeného konania, stanovuje, že zmena žaloby nie je prípustná.
- 4.4. Kodeks cywilny (Občiansky zákonník) z 23. apríla 1964 (Dz. U. 2018, položka 1025, v znení neskorších predpisov) v § 358 stanovuje: (1) Ak je predmetom záväzku, ktorý sa má splniť na území Poľskej republiky, peňažná suma vyjadrená v cudzej mene, dlžník môže splniť záväzok v poľskej mene, pokiaľ zákon alebo súdne rozhodnutie, na ktorom je tento záväzok založený, alebo právny úkon nestanovujú, že záväzok sa môže splniť len v cudzej mene. (2) Hodnota cudzej meny sa určí podľa stredného kurzu zverejneného Poľskou národnou bankou v deň splatnosti pohľadávky, pokiaľ zákon, súdne rozhodnutie alebo právny úkon nestanovujú niečo iné. (3) V prípade omeškania dlžníka môže veriteľ žiadať, aby sa záväzok splnil v poľskej mene podľa stredného kurzu zverejneného Poľskou národnou bankou v deň uskutočnenia platby.
- 4.5. Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) vyložil citované ustanovenie v rozsudku zo 16. mája 2012 [omissis] [spisová značka a miesto uverejnenia]. Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) uviedol, že právo vybrať si menu prináleží výlučne dlžníkovi tak v prípade včasného splnenia záväzku, ako aj v prípade obyčajného oneskorenia alebo omeškania. V prípade omeškania dlžníka so splnením záväzku, ktorého predmetom je peňažná suma vyjadrená v cudzej mene, si môže veriteľ vybrať kurz, podľa ktorého sa určí hodnota cudzej meny, ale len vtedy, ak si dlžník vyberie poľskú menu. Rozsudok zo 16. mája 2012 je základom ustálenej judikatúry všeobecných súdov. V rámci tejto judikatúry všeobecné súdy opakovane zamietli žaloby, v ktorých žalobca vyčíslil svoj nárok v poľskej národnej mene, aj keď mal pohľadávku vyjadrenú v cudzej mene. V takom prípade –

- z dôvodu zákazu rozhodnúť o predmete, ktorý nie je súčasťou žalobného návrhu –, nemožno uložiť povinnosť uspokojiť pohľadávku veriteľa.
- 4.6. Poľská republika je súčasťou hospodárskej a menovej únie. Na základe výnimky v zmysle článku 139 Zmluvy o fungovaní Európskej únie si zachovala autonómnu menovú a peňažnú politiku. Mena euro sa preto považuje za cudziu menu.
 - 4.7. V roku 2016 došlo k novelizácii § 358 Kodeksu cywilnego (Občiansky zákonník). Cieľom tejto zmeny bolo spresniť pojem oneskorenie, v prípade ktorého je veriteľ oprávnený vybrať si výmenný kurz. Zdá sa však, že táto novelizácia nespochybnila výklad tohto ustanovenia, pokiaľ ide o otázku, kedy vzniká právo na zmenu meny.
 - 4.8. V judikatúre poľských súdov neexistuje jednotný názor na otázku, ako sa majú rozhodovať spory, v ktorých sa žalobca domáha uloženia povinnosti vyplatiť náhradu za dôsledky omeškania letu vyčíslenú v poľskej mene (teda v poľských zlotých). Sąd Okręgowy w Gliwicach (Krajský súd Gliwice, Poľsko) rozsudkami z 29. novembra 2016 [omissis] [spisová značka a miesto uverejnenia] a z 1. marca 2017 [omissis] [spisová značka a miesto uverejnenia] zamietol takto sformulované nároky cestujúcich na oneskorených letoch a zaujal stanovisko, že veriteľ nie je oprávnený prepočítať nárok na náhradu vyčíslený v cudzej mene euro do poľskej meny. Naproti tomu Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava, Poľsko) vo svojich rozsudkoch z 28. marca 2017 [omissis] [spisová značka a miesto uverejnenia] a z 13. decembra 2018 [omissis] [spisová značka a miesto uverejnenia] zaujal opačné stanovisko a okrem iného uviedol, že správny, teleologický výklad § 358 občianskeho zákonníka a článku 7 ods. 1 nariadenia č. 261/2004 [omissis] nemôže mať nijaké nepriaznivé dôsledky pre veriteľov, ktorí sú poľskými štátnymi príslušníkmi a bezpochyby môžu uplatniť nárok na náhradu v národnej mene.

5. Pochybnosti o výklade a súvislosť s vnútroštátnymi predpismi

- 5.1. Hoci od nadobudnutia účinnosti ustanovení nariadenia (ES) č. 261/2004 [omissis] už uplynulo veľa času, vnútroštátne súdy ich nevykladajú jednotne. Vo vyššie opísanej judikatúre poľských súdov existuje rozpor, ktorý vedie k celkom odlišným rozhodnutiam v podobných veciach. V dôsledku toho je namieste objasniť problémy uvedené v položených prejudiciálnych otázkach. V súvislosti s vecou, ktorú prejednáva tunajší Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy (Okresný súd pre hlavné mesto Varšavu), budú mať odpovede na tieto otázky vplyv predovšetkým na výber správneho výkladu článku 7 ods. 1 nariadenia a v dôsledku toho budú tiež smerodajné pre rozhodnutie.
- 5.2. Cieľom prvej otázky je objasniť rozsah právnej úpravy uvedenej v článku 7 ods. 1 nariadenia (ES) č. 261/2004 [omissis]. Ako sa zdá, uvedené

ustanovenie neobsahuje nijaké pravidlá, ktoré by stanovovali spôsob splnenia povinnosti vyplatiť náhradu, napr. lehotu, miesto plnenia, možnosť platby v inej mene. Možno teda tvrdiť, že vo vnútroštátnom práve, ktorým sa spravuje uzavretá zmluva o preprave, treba spresniť, ktoré práva má cestujúci a ktoré zodpovedajúce povinnosti má letecký dopravca. Na druhej strane cieľ európskeho normotvorcu, ktorý je výslovne uvedený v odôvodnení 4 nariadenia, spočíval v posilnení práv cestujúcich a zabezpečení, aby leteckí dopravcovia pôsobili na liberalizovanom trhu za harmonizovaných podmienok. Vzhľadom na toto odôvodnenie treba posúdiť možnosť vyplniť toto stručné ustanovenie určitým obsahom, ktorý vyplýva zo všeobecných právnych zásad platných v členských štátoch bez ohľadu na vnútroštátne právo. V tomto zmysle by toto ustanovenie nestanovovalo len rozsah príslušnej náhrady, ale aj základné platobné podmienky.

- 5.3. Druhá otázka je aktuálna len vtedy, ak je odpoveď na prvú otázku kladná. Pokiaľ predmetné ustanovenie upravuje aj spôsob splnenia záväzku, je potrebné určiť príslušný normatívny obsah tohto ustanovenia. Na rozhodnutie veci, ktorú prejednáva tunajší súd, treba objasniť, či sa cestujúci alebo jeho právny nástupca môže účinne domáhať platby v inej mene, než je euro, najmä v národnej mene platnej v mieste jeho bydliska. Také riešenie by bolo výhodné pre cestujúcich, keďže by mohli zistiť, aký je konečný rozsah potenciálneho nároku, ešte pred kúpou letenky. Na druhej strane by to odporovalo zásade zakotvenej v poľskom právnom poriadku, podľa ktorej veriteľ nemá právo prepočítavať pohľadávku na inú menu a len dlžník má právo zaplatiť dlh v národnej mene.
- 5.4. Tretia otázka je aktuálna len vtedy, ak je odpoveď na druhú otázku kladná. Potreba stanoviť kritériá na určenie meny alebo výmenného kurzu by bola zjavným dôsledkom konštatovania, že cestujúci alebo jeho právny nástupca je oprávnený domáhať sa platby v inej mene, než je euro.
- 5.5. Cieľom štvrtej otázky je rozptýliť nasledujúce pochybnosti. Prísne pravidlá uplatňované vo vnútroštátnom práve môžu značne sťažiť uplatnenie oprávnených nárokov cestujúcich na zrušených alebo omeškaných letoch. Stáva sa, že žaloba sa zamietne len preto, lebo nárok bol nesprávne vyčíslený v národnej mene použitej cestujúcim, zatiaľ čo v článku 7 ods. 1 nariadenia (ES) č. 261/2004 [omissis] je uvedená mena euro. Ďalej treba spomenúť, že žalobca v takých prípadoch aj po tom, čo zistil svoju chybu, nemôže zmeniť žalobu, lebo predpisy týkajúce sa zjednodušeného konania to neumožňujú. Súd však nemôže priznať príslušnú náhradu vyjadrenú v mene euro, keďže by to znamenalo neprípustné rozhodnutie o predmete, ktorý nebol súčasťou žalobného návrhu.
- 5.6. Potreba presného sformulovania nároku je odôvodnená tým, že predmet sporu musí byť jednoznačne určený. Vysoká miera formalizmu je prirodzeným dôsledkom kodifikácie občianskeho súdneho konania. Cieľom zákazu zmeny žaloby v zjednodušenom konaní je zrýchlenie

rozhodovacieho procesu v menej významných veciach. Na druhej strane niektoré procesné pravidlá vedú k dôsledkom, ktoré sa vzhľadom na význam pochybenia môžu zdať neprimerané. Za týchto okolností treba posúdiť, či článok 7 ods. 1 alebo iné ustanovenia nariadenia, ktorých cieľom je posilniť ochranu cestujúcich podľa jednotných zásad, nebránia takým prísny m riešeniam, aké boli opísané vyššie.

[podpis]

PRACOVNÝ DOKUMENT